

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 7

Тема. М'язи тулуба. Діафрагма.

Мета – вивчити назви, топографію і функції м'язів тулуба та будову сполучнотканинних утворів стінок живота.

Матеріали: муляжі, пластикові таблиці м'язів тулуба, таблиці, атласи, підручники.

ЗМІСТ ЛАБОРАТОРНОГО ЗАНЯТТЯ

Завдання 1. Розгляньте назви, розміщення і функцію м'язів тулуба. Виокреміть 3 основні топографічні групи м'язів тулуба: м'язи спини, м'язи грудей і м'язи живота (рис. 1, 2).

Зверніть увагу на загальні особливості прикріплення цих груп м'язів. Початок і кінець м'яза вкажіть на скелеті. Рухи продемонструйте.

М'язи спини:

Поверхневі: трапецієподібний м'яз, найширший м'яз спини, великий і малий ромбоподібні м'язи, м'яз-підіймач лопатки, верхній і нижній задні зубчасті м'язи.

Глибокі: м'яз-випрямляч хребта, ремінний м'яз голови та ремінний м'яз шиї, поперечно-остьові м'язи, міжпоперечні м'язи та міжостьові м'язи, м'язи-підіймачі ребер.

Вивчіть три частини м'яза-випрямляча хребта – клубово-ребровий м., найдовший м. і остьовий м., місця їхнього прикріплення та функції.

Вивчіть три групи поперечно-остьових м'язів: м'язи-обертачі або ротатори, багатороздільні м'язи та півостьовий м'яз. Якої вони довжини та як розташовані?

клубово-поперековий м'яз; 13 – присередня частина ніжки діафрагми; 14 – проміжна частина ніжки діафрагми; 15 – бічна дугоподібна зв'язка; 16 – присередня дугоподібна зв'язка; 17 – поперекова частина діафрагми; 18 – сухожилковий центр

Завдання 3. Оформіть таблицю «М'язи тулуба» за таким зразком:

М'язи тулуба				
М'язи спини, поверхневі				
№ з/п	Назва м'яза	Початок м'яза	Кінець м'яза	Функція
1	Трапецієподібний м'яз (<i>m. trapezius</i>)	Потилична кістка, каркова зв'язка і остисті відростки всіх грудних хребців	Надплечовий кінець ключиці, надплечовий відросток та ость лопатки	Верхні пучки піднімають грудний пояс, нижні-опускають його, а при одночасному скороченні-відбувається приведення лопатки до хребта, тобто рух грудного пояса назад

Завдання 4. Розгляньте будову стінок *порожнини живота (черевної порожнини)*:

верхня стінка – діафрагма;

задня стінка – квадратний м'яз поперека;

бічні стінки – зовнішній та внутрішній косі м'язи живота, поперечний м'яз живота;

передня стінка: прямий м'яз живота та апоневрози м'язів бічних стінок живота.

Проаналізуйте участь м'язів живота в диханні та натужуванні, а також їхнє значення для підтримання положення внутрішніх органів черевної порожнини.

Зверніть особливу увагу на будову сполучнотканинних утворів живота, які є місцями можливого виникнення кил (гриж): пупкове кільце, білу лінію живота, пахвинний канал.

Завдання 6. Вивчіть латинські назви м'язів тулуба.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Назвіть топографічні групи м'язів людського тіла і тулуба зокрема.
2. Покажіть на муляжах і таблицях, опишіть місця прикріплення і функцію м'язів спини.
3. Покажіть на муляжах і таблицях м'язи грудей, опишіть місця їхнього прикріплення і функцію.
4. Покажіть на муляжах і таблицях м'язи живота, опишіть місця їхнього прикріплення і функцію.
5. Якими м'язами утворені стінки порожнини живота?
6. Назвіть місця можливого утворення кил та способи їх профілактики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Музика Ф. В. Анатомія людини: навч. посіб. / Музика Ф.В., Гриньків М.Я., Куцериб Т.М. – Л.: ЛДУФК, 2014. – 360 с.
2. Гриньків М. Я. Анатомія людини: навч. посіб. для лабораторних занять/ Гриньків М. Я., Музика Ф. В., Маєвська С. М., Куцериб Т. М. – Л.: ЛДУФК, 2015. – 128 с.

3. Анатомия человека. В двух томах / Под ред. М. Р. Сапина. – М.: Медицина, 1987.
4. Синельников Р. Д. Атлас анатомии человека / Синельников Р. Д. // Т.1, 2, 3. – М.: Медицина, 1978.
5. Липченко А. Я. Атлас нормальной анатомии человека /Липченко А. Я., Самусев Р. П. – М.: Медицина, 1989.

Додаткова література:

1. Очкуренко О. М. Анатомія людини / Очкуренко О. М., Федотов О. В. – К.: Вища школа, 1992.
2. Свиридов О. І. Анатомія людини / Свиридов О. І. – К.: Вища школа, 2001.
3. Федонюк Я. І. Функціональна анатомія / Федонюк Я. І., Мицкан Б. М., Попель С. Л. та ін. – Тернопіль, 2007.
4. Иваницкий М. Ф. Анатомия человека / Иваницкий М. Ф. – М.: ФиС, 1985.
5. Анатомия человека / Под ред. Гладышевой А. А. – М.: ФиС, 1977.
6. Хоменко Б. Г. Анатомія людини. Практикум / Хоменко Б. Г. – К.: Вища школа, 1991.
7. Міжнародна анатомічна номенклатура. Український стандарт / Під ред. Бобрика І. І., Ковешнікова В. Г. – К.: Здоров'я, 2001.